

ШЖҚ «Хромтау аудандық ауруханасы» МКК қызметкерінің Этикалық кодексы

1. Мақсаты

1.1 Медицина қызметкерінің этикалық кодексі Қазақстан Республикасының заңнамасына, Жарғыға және ішкі құжаттарға сәйкес әзірленген және медициналық этика мен деонтология тұрғысынан қарым-қатынастарды реттейтін нақты нормалар жиынтығын білдіреді.

1.2 Медицина қызметкерінің этикалық кодексі (бұдан әрі Кодекс) медицина қызметкерлерінің азаматтар мен тұтастай қоғам алдындағы өз қызметі үшін моральдық жауапкершілігін анықтайды.

1.3 Этикалық қызмет қағидаттары медицина қызметкерлеріне, қызметкерлерге, пациенттерге және отбасыларға пациенттерге медициналық көмек көрсету кезінде қызметкерлер арасындағы, пациенттер мен медицина қызметкерлері арасындағы және емдеу тактикасына қатысты келіспеушіліктер сияқты этикалық тұрғыдан күрделі мәселелерді шешуге көмектеседі.

1.4 Бұл Кодекс Қазақстан Республикасының Конституциясына, 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ қоғам мен мемлекеттің жалпы танылған моральдық қағидаттары мен нормаларына негізделген.

2. Қолданылу аясы

Осы Кодекс шаруашылық жүргізу құқығындағы «Хромтау аудандық ауруханасы» мемлекеттік коммуналдық мекемесінің (бұдан әрі «Хромтау аудандық ауруханасы») барлық қызметкерлеріне, соның ішінде оның барлық құрылымдық бөлімшелеріне қолданылады және ішкі құжаттаманың бөлігі болып табылады.

3. Этика кодексінің мақсаты

Осы Кодекстің мақсаты - персоналдың кәсіби қызметін абыроймен атқара алуы үшін олардың этикалық стандарттары мен кәсіби мінез-құлық ережелерін белгілеу, сондай-ақ персоналдың беделін нығайтуға, азаматтардың сенімін арттыруға және қызметкерлердің мінез-құлқының бірыңғай моральдық және нормативтік негізін қамтамасыз ету.

Кодекс қызметкерлердің өз міндеттерін орындау тиімділігін арттыруға арналған.

Кодекс денсаулық сақтау саласындағы этикалық стандарттарды қалыптастырудың және азаматтардың арасында сыйластық қарым-қатынасты

қалыптастырудың негізі болып табылады. Персоналдың осы Кодексті білуі және ұстануы олардың кәсіби қызметі мен тәртібінің сапасын бағалау критерийлерінің бірі болып табылады.

Этикалық кодекстің мақсаттары:

- * Хромтау АА барлық қызметкерлері басшылыққа алатын негізгі құндылықтарды, қағидаттар мен ережелерді біріктіру
- * Ұжымда сенім, өзара құрмет және адалдық атмосферасын сақтау үшін жоғары этикалық мінез-құлық стандарттарына негізделген бірыңғай корпоративтік мәдениетті дамыту
- * Лауазымына қарамастан, барлық қызметкерлердің Кодексті бірыңғай түсінуі және орындауы.
- * Корпоративтік басқару тетіктерінің тиімділігін және оның мүдделі тараптармен табысты өзара әрекеттесуіне жәрдемдесу.

4. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар

Пациенттердің құқықтарына кепілдік. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінде және Қазақстан Республикасының басқа да азаматтық-құқықтық актілерінде және/немесе келісімде көзделген, медициналық қызметтерді көрсету кезінде пациенттің құқықтарының жүзеге асырылуын қамтамасыз ететін, онда қамтылған ережелер мен нормативтік актілерді сақтау міндеттемесі

Іскерлік этикасы. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің қызметін басшылыққа алатын этикалық принциптер мен іскерлік мінез-құлық стандарттарының жиынтығы

Мүдделі тұлға Хромтау АА шарттық қатынастарға түскен немесе жасасуға ниет білдірген жеке немесе заңды тұлға, сондай-ақ медициналық ұйымға қатысты мәмілелерге қатысушы тұлғалар болып табылады.

Медициналық көмектің сапасы — көрсетілген медициналық көмектің медициналық көмек стандарттарына сәйкестік деңгейі

Мүдделер қақтығысы. Медицина қызметкерінің кәсіби қызметі барысында жеке өзі немесе компания өкілі (пациент) арқылы медициналық қызметкердің жеке мүддесі мен пациенттің мүдделері арасындағы қайшылыққа байланысты кәсіби міндеттерін тиісті түрде орындауға әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін материалдық пайда немесе басқа да артықшылық алуға жеке мүдделі болатын жағдай.

Корпоративтік мәдениет. Еңбек қызметі процесінде мекеме қызметкерлері жасаған және жасап жатқан материалдық және рухани құндылықтардың жиынтығы

Корпоративтік этикет. Мекеме қызметкерлеріне қолданылатын мінез-құлық нормаларының, кәсіби этикет ережелерінің жиынтығы

Медициналық этика. Науқаспен, медицина және фармацевтика қызметкерлерінің өзара, науқастың туыстарымен, дені сау адамдармен қарым-қатынасын қамтамасыз ететін медицина және фармацевтика қызметкерлерінің кәсіби іс-әрекетінің моральдық нормаларының жиынтығы.

Медициналық деонтология. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің пациентке қатысты кәсіби міндеттерін орындау кезіндегі этикалық мінез-құлық стандарттарының жиынтығы

Медициналық көмек халық денсаулығын сақтауға және қалпына келтіруге бағытталған медициналық қызметтер кешені, соның ішінде дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету

Медицина қызметкері кәсіби медициналық білімі бар және медициналық қызметпен айналысатын жеке тұлға

Науқас медициналық көмекті қажет ететін аурудың немесе жағдайдың болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық қызметтерді тұтынушы болып табылатын (болған) жеке тұлға

Әлеуметтік жауапкершілік Хромтау АА мемлекеттің және қоғамның өзара мүдделеріне сәйкес келетін ерікті түрде қабылданған міндеттемелерді орындау

Медицина қызметкерінің құпиясы Жеке медициналық деректер, медициналық көмекке жүгіну фактісі туралы мәліметтер, адамның денсаулық жағдайы, оның диагнозы және оны тексеру және қызметкер (немесе) емдеу кезінде алынған өзге де мәліметтер медициналық қызметкердің құпиясын құрайды («Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің 273-бабының 1-тармағы).

Этика (грекше *ethika*, ot *ethos* - әдет, әдет-ғұрып, мінез) Мораль мен этиканы зерттейтін философиялық пән

Этика кодексі - медициналық ұйымның барлық қызметкерлері ұстануға міндетті команда ішіндегі нақты стандарттар жиынтығы

4.1. Қысқартулар мен белгілеулер

ҚР ДСМ	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
НҚА	Нормативтік құқықтық актілер
ҚР	Қазақстан Республикасы
ПҚҚ және ІА	Пациенттерді қолдау және ішкі аудит қызметі
ТАЖ	Толық аты-жөні Тегі, аты, әкесінің аты

5. Жауапкершілік

5.1. Этика кодексі Хромтау аудандық ауруханасының барлық қызметкерлеріне қолданылады.

5.2. Хромтау АА-ның әрбір қызметкері өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексін және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін сақтауға, осы Кодексті басшылыққа алуға және оларды сақтау және іске асыру бойынша барлық қажетті шараларды қабылдауға міндетті.

5.3. Хромтау АА қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес өз қызметінің нәтижелері үшін пациенттер мен қоғам алдында жауапты.

5.4. Хромтау АА қызметкерлері сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы тұруға және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен оның алдын алу шараларын қабылдауға міндетті.

5.5. Медициналық қауымдастықтың тұтастығын сақтау және әріптестерінің де, өздерінің де қателіктерін бейтарап талдау денсаулық сақтау маманының моральдық міндеті болып табылады. Адал емес және құзыретті емес әріптестердің, сондай-ақ пациенттердің денсаулығына зиян келтіретін әртүрлі кәсіби емес адамдардың әрекеттерінің алдын алу.

5.6. Әрбір қызметкердің басты міндеті – Хромтау АА белгіленген этикалық нормаларды сақтау және моральдық нормаларды сақтау.

5.7. Этикалық нормаларды тиісті деңгейде ұстау үшін қызметкерлер өз талаптарын сақтау және өздері үшін ең жоғары стандарттарды белгілеу үшін жауапкершілік алады.

5.8 Құқықтық және адами ресурстар жөніндегі менеджер әрбір қызметкерге жұмысқа орналасу кезінде Этикалық кодекс бойынша нұсқау беруге жауапты.

5.9. Хромтау АА бірінші рет жұмысқа қабылданған барлық қызметкерлері Этикалық кодексті білуі керек.

6. Жалпы ережелер:

6.1. Кодекс Хромтау АА басқа да ішкі құжаттарымен бірге қолданылады және іскерлік этика мен іскерлік мінез-құлық нормалары мен қағидаттарын сақтау бөлігінде лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің қызметін көрсетеді.

6.2. Кодексте көрсетілген нормалар мен қағидаттардың тізбесі толық емес және белгілі бір алғышарттар немесе мән-жайлар туындаған жағдайда Хромтау АА басшысы нақтылауы, өзгертуі немесе толықтыруы мүмкін.

6.3. Хромтау АА барлық лауазымды тұлғалары, қызметкерлері және серіктестері нәсіліне, тіліне, саяси және діни сенімдеріне, жынысына, ұлтына немесе мәдени тегіне қарамастан әділ және әділ қарым-қатынасқа құқылы. Кез келген кемсітушілік пен қудалау осы Кодекске қайшы келеді және қолайсыз мінез-құлық болып табылады. Егер кез келген лауазымды тұлға немесе қызметкер серіктесіне немесе басқа қызметкерге қудалау немесе бейтараптық танытқаны анықталса, Хромтау АА оларға тәртіптік шара қолданады.

7. Хромтау АА өз қызметкерлерінде мыналарды бағалайды:

- 1) Хромтау АА стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағыттау;
- 2) кәсібилік және өзінің кәсіби деңгейін арттыруға ұмтылыс;
- 3) қызметтік міндеттерін орындаудағы бастамашылдық пен белсенділік;
- 4) тәртіп және жауапкершілік;
- 5) қызметкерлер арасындағы өзара қолдау;
- 6) жас мамандарға көмек көрсету.

8. Этика кодексінің құндылықтары мен қағидаттары

8.1. Хромтау аудандық ауруханасының қызметі негізделген негізгі корпоративтік құндылықтар – оның қызметкерлерінің адалдығы, сенімділігі мен кәсібилігі, олардың жұмысының тиімділігі, өзара көмек және бір-біріне деген құрмет.

8.2. Хромтау АА негізгі корпоративтік принциптері:

- 1) құзыреттілік және кәсібилік - қызметкерлер тиісті білімге, жұмыс тәжірибесіне және хабардар және жауапты шешімдер қабылдау қабілетіне ие болуы керек. Хромтау аудандық ауруханасы өз қызметкерлеріне кәсіби білімдері мен дағдыларын жетілдіруге, кәсіби және шығармашылық қабілеттерін жүзеге асыруға, әлеуетін дамытуға, мансаптық өсу мүмкіндіктеріне ұмтылуға жағдай жасайды;
- 2) патриотизм – мемлекет тарапынан Хромтау АА-ға көрсетілген жоғары сенім деңгейі және оның әлеуметтік жауапкершілігі патриотизм сезімін және денсаулық сақтау жүйесін дамытуға үлес қосуға деген ұмтылысты тудырады;
- 3) ашықтық – Хромтау АА өзінің жетістіктері мен қызмет нәтижелері туралы ақпараттың барынша ашықтығына сенімділігіне ұмтылады. Хромтау АА Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есеп беру мен бухгалтерлік

есеп сапасын арттыру арқылы Жалғыз Қатысушы мен серіктестерді істің жай-күйі туралы шынайы және жедел хабардар етуге, ақпараттың ашықтығы мен қолжетімділігін арттыруға ұмтылады. Бұл ретте Хромтау аудандық ауруханасы коммерциялық және қызметтік құпияны құрайтын мәліметтер мен мәліметтердің жария етілмеуін қадағалайды.

9. Іскерлік қарым-қатынастардың этикалық стандарттары

9.1. 1. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

- 1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздеріне және Хромтау РБ корпоративтік рәміздеріне құрметпен қарауға;
- 2) жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, мемлекеттік тілді және барлық халықтардың басқа тілдерін, дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын құрметтеуге;
- 3) жоғары кәсіби жұмысты орындауға, Хромтау АА мүлкіне ұқыпты қарауға және оны ұтымды және тиімді пайдалануға барлық күш-жігерін салу;
- 4) өздерінің көзқарасы мен мінез-құлқы арқылы тұрақты және оң ұжымдық ортаны құруға үлес қосу;
- 5) сыпайы және дұрыс болу;
- 6) немқұрайлылық пен дөрекілікке төзбеу;
- 7) әріптестерге қолдау көрсету және көмек көрсету;
- 8) басқалардың пікірін ескеру;
- 9) сөз бен істің бірізділігін қамтамасыз ету, уәделеріңізді орындау;
- 10) қателіктеріңізді жасырмау немесе мойындамау;
- 11) өздеріне немесе басқаларға қатысты мүдделер қақтығысына әкелуі мүмкін жағдайлардан аулақ болатындай мінез-құлық таныту;
- 12) басқа қызметкерлерге қатысты жеке субъективті пікір білдіруден және басқа қызметкерлердің әрекеттерінің дұрыстығы немесе бұрыстығы туралы жеке бағалаудан аулақ болу;
- 13) құпиялылық стандарттарын бұзбай және Хромтау АА ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес бір-біріне сенімді ақпаратты уақтылы ұсыну;
- 14) Хромтау АА лауазымды тұлғаларының тікелей рұқсатынсыз немесе тікелей нұсқауларынсыз Хромтау АА атынан қандай да бір тақырыпта көпшілік алдында сөз сөйлеуге, мәлімдеме жасауға немесе сұхбат беруге жол бермеуге;

- 15) қоршаған ортаны құрметтеу және оған қамқорлық жасау;
- 16) Кодекстің талаптарын мұқият оқып, түсіну және адал орындау;
- 17) қабылданған міндеттемелер үшін жауапты болу;
- 18) қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке қарым-қатынастарға немесе жеке пайдаға емес, Хромтау АА мүдделерін басшылыққа алу;
- 19) іскерлік этика қағидаттары мен мінез-құлық ережелерін бұзу фактілерін тергеуге көмектесу;
- 20) жұмыс орнында тазалық пен тәртіпті сақтау және барлық жұмыс материалдарын тиісті жағдайда ұстау;

9.1.2. Хромтау РБ лауазымды тұлғалары мыналарға міндетті:

- 1) Кодекстің негізгі құндылықтары мен қағидаттарын ескере отырып, ашықтық пен бейтараптық қағидаттарына сүйене отырып, басқару шешімдерін қабылдау;
- 2) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында және Хромтау АА ішкі құжаттарында көзделгендей, оларға қойылған міндеттерді орындау үшін жауапкершілік алу;
- 3) жеке үлгімен Кодекс талаптарына адалдық таныту және оларды сақтауға ынталандыру;
- 4) бағыныштылар арасында корпоративтік рух қалыптастыруға және команданы Хромтау АА ортақ миссиясымен, құндылықтарымен және қағидаттарымен біріктірілген біртұтас командаға біріктіруге уақыт бөлу;
- 5) қызметкерлерге нақты міндеттер қою және қажет болған жағдайда оларды ең нақты нұсқаулармен сүйемелдеу;
- 6) қызметкерлердің жұмысын орындау үшін қажетті ақпаратқа ашық және үздіксіз қол жеткізуді қамтамасыз ету;
- 7) қызметкерлерге кеңес беру және тәлімгерлік ету;
- 8) Хромтау АА қызметкерлерінің мәртебесінің ешқандай жағдайда төмендеуіне жол бермеу.

9.1.3. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде келесілерді қабылдауға құқылы емес:

- 1) заңды және жеке тұлғалардан ақшалай, қызмет көрсету және басқа да

нысандардағы сыйақылар;

2) жалпы қабылданған сыпайылық пен қонақжайлылық нормаларына сәйкес немесе хаттамалық және басқа да ресми іс-шаралар кезіндегі символикалық назар аудару белгілерін қоспағанда, жұмыс үшін оларға тәуелді заңды және жеке тұлғалардан сыйлықтар немесе қызметтер.

9.1.4. Хромтау АА басшылығы:

- Хромтау АА агрессияны, кемсітушілікті, қорқытуды және қорқытуды болдырмайтын жұмыс жағдайларын жасауы тиіс. Мұндай мінез-құлыққа тап болған кез келген қызметкер бұл туралы шешім қабылдау үшін тікелей басшысына хабарлауға құқылы.

9.2. Уәкілетті орган

9.2.1. Уәкілетті органмен қарым-қатынас Хромтау АА Заңының, Жарғысының және басқа да ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес ашықтық, есеп беру және жауапкершілік қағидаттарына негізделген. Хромтау АА уәкілетті органмен қарым-қатынасында белгіленген рәсімдерді қатаң сақтайды.

9.2.2. Хромтау АА мен уәкілетті орган арасындағы ақпарат алмасу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен және Хромтау АА ішкі құжаттарымен реттеледі.

9.3. Іскерлік серіктестер

9.3.1. Хромтау АА іскерлік серіктестермен өзара тиімділік, ашықтық және келісімшарт талаптарына сәйкес қабылданған міндеттемелер үшін толық жауапкершілік қағидаттарына сүйене отырып, заңдылық, әділдік және тиімділік қағидаттарына сүйене отырып өзара әрекеттеседі.

9.3.2. Хромтау АА іскерлік серіктестермен жасалған келісімшарт талаптарын сақтайды және оларға қатысты өз міндеттемелерін орындайды.

9.3.3. Хромтау АА өз қызметінде іскерлік серіктестерге негізсіз жеңілдіктер мен артықшылықтар беруге жол бермейді.

9.4. Хромтау АА қарым-қатынасы

9.4.1. Хромтау АА медициналық ұйымдармен қарым-қатынасты заңнамаға, Жарғыға, Хромтау АА ішкі құжаттарына, келісімдерге, сондай-ақ медициналық ұйымдардың Жарғыларына сәйкес жүзеге асырады.

9.5. Қоғамдық

9.5.1. Хромтау АА қоғам алдындағы әлеуметтік жауапкершілігін мойындайды.

9.5.2. Хромтау АА өзін өзі жұмыс істейтін және құрмет, сенім, адалдық және әділдік қағидаттарына негізделген берік қарым-қатынас орнатуға тырысатын әлеуметтік ортаның ажырамас элементі ретінде қарастырады.

9.5.3 Хромтау АА келесі мақсаттарға ұмтылады:

* әлеуметтік маңызды мәселелерге оң әсер ету;

* қоғамға қызмет ету, кәсіби білім мен білім деңгейін арттыруға бағытталған бағдарламаларды және басқа да әлеуметтік бағдарламаларды қолдау; экономикалық тұрғыдан тиімді және мүмкін болған жағдайда жаңа жұмыс орындарын құру және жұмысшылардың кәсіби дағдылары мен біліктілігін арттыру;

* қоғаммен байланысты жақсарту, қоршаған ортаны жақсарту және өмір қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұйымдармен (қоғамдық, үкіметтік емес және басқа да) сындарлы қарым-қатынас орнату;

9.5.4. Хромтау АА күмәнді беделге ие заңды және жеке тұлғалармен ынтымақтастықтан бас тартуға міндеттенеді;

9.5.5. Хромтау АА қоршаған ортаны және экологияны қорғау бастамаларын қолдайды;

9.5.6. Хромтау АА халықтар арасындағы бейбітшілікті, достықты және келісімді нығайтатын жобаларды қолдауға ерекше назар аудара отырып, әртүрлі нысандарда қайырымдылық іс-шараларын жүзеге асырады.

10. Іскерлік мінез-құлық ережелері

10.1. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері аурухананың беделін, коммерциялық құпияларын немесе қызметтік құпияларын басқалардың жеке баюы үшін пайдаланбауы тиіс.

10.2. Мүдделер қақтығысының алдын алу Хромтау АА, оның лауазымды тұлғаларының, қызметкерлерінің және уәкілетті органның мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету үшін өте маңызды. Хромтау АА барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері мүдделер қақтығысынан таза, ашық, уақтылы және тиісті шешімдер қабылдауға жауапты.

10.3. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің бағыныштылармен, серіктестермен және бәсекелестермен қарым-қатынасындағы іскерлік мінез-құлық олардың арасындағы кез келген қарама-қайшылықты болдырмайды.

1) бейтараптық және ізгі ниет,

2) тексерілмеген ақпаратқа сүйенбеу;

- 3) коммерциялық және қызметтік құпияларға қатысты ақпаратты жария етпеу;
- 4) уәдесінде тұру;
- 5) моральдық құндылықтарды сақтай отырып, табандылық таныту;
- 6) өзінің іскерлік беделін сақтау, тікелей немесе үшінші тұлғалар арқылы біле тұра жалған және тексерілмеген ақпаратты таратуға қатысудан бас тарту;
- 7) мүдделер қақтығысы жағдайында келіссөздер арқылы дауларды шешуге қол жеткізу.

10.4 Құпия ақпарат

10.4.1 Хромтау АА құпия ақпараты Қазақстан Республикасының заңнамасына және Хромтау АА ішкі құжаттарына сәйкес осындай ақпарат ретінде анықталады. Хромтау АА қызметкерлері құпия ақпаратқа рұқсатсыз кірудің және оны үшінші тұлғаларға және оған қол жеткізуге құқығы жоқ басқа қызметкерлерге жария етудің алдын алуды, сондай-ақ деректердің жоғалмауын немесе жойылмауын қамтамасыз етуі тиіс.

10.4.2. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне құпия ақпаратпен жұмыс істеген кезде коммерциялық және қызметтік құпияларды жария етуге тыйым салынады, мұндай ақпаратты беру талабы Хромтау АА ішкі құжаттарында белгіленген жағдайларды қоспағанда.

10.4.3. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері құпия ақпаратпен жұмыс істеген кезде Хромтау АА ішкі құжаттарының талаптарын қатаң сақтауы тиіс.

10.5. Сыбайлас жемқорлық және басқа да заңсыз әрекеттер

10.5.1. Хромтау АА мүдделі тараптар тарапынан да, Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері тарапынан да негізсіз жеңілдіктер мен артықшылықтарды алуға немесе сақтауға бағытталған сыбайлас жемқорлық пен басқа да заңсыз әрекеттердің алдын алу үшін барлық күш-жігерін салады.

10.5.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің тікелей жауапкершілігі Хромтау АА лауазымды тұлғаларына жүктеледі.

10.5.3. Хромтау АА қызметкерлері басшылыққа назар аударған кез келген сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтар туралы хабарлауға міндетті.

11. Корпоративтік мәдениет

11.1. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы Кодекстің талаптарын сақтау және түсіну, сондай-ақ оның бұзылуына жол бермеу арқылы

Хромтау АА корпоративтік мәдениетін дамытуға үлес қосуы тиіс.

11.2. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері корпоративтік рухты қалыптастырып, Кодекс талаптарының сақталуын өз үлгілерімен қолдауы тиіс.

11.3. Келіссөздердің сыртқы түрі және этикасы

11.3.1. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері қызмет бабында іскерлік киімге, аяқ киімге және шаш үлгісіне қатаң ұстануы тиіс.

11.3.2. Хромтау АА арнайы киім киюге қойылатын талаптар белгіленуі мүмкін.

11.3.3. Медициналық этика медицина қызметкерлерінен тек жеке гигиенаны ғана емес, сонымен қатар әдептілікті де сақтауды талап етеді. Киім таза ғана емес, сонымен қатар жұмысқа ыңғайлы болуы керек. Ол шамадан тыс жарықтықпен немесе көрінетін кесумен науқастарды тітіркендірмеуі керек. Хош иіс немесе одеколонды қалыпты мөлшерде және тек өткір иісі жоқтарын ғана пайдалану керек. Косметиканы қолданудағы және әртүрлі зергерлік бұйымдарды киюдегі қарапайымдылық пен орташалық медицина қызметкерінің жұмысының сипатына байланысты.

11.3.4. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің басқа қызметкерлермен және іскерлік серіктестермен, соның ішінде телефон арқылы келіссөздер жүргізу мүмкіндігі Хромтау АА туралы жалпы жағымды әсер қалдырады. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер келіссөздер кезінде, соның ішінде телефон арқылы сыпайы және құрметпен сөйлеуі керек. Іскерлік келіссөздер тыныш, сыпайы түрде жүргізілуі керек.

11.3.5. Ішкі немесе сыртқы қоңырауларға жауап берген кезде өте сыпайы және достық қарым-қатынаста болыңыз, анық және толық ақпарат беріңіз. Сондай-ақ, телефонмен сөйлескен кезде басқа қызметкерлер бір бөлмеде болуы мүмкін екенін және олардың жұмысын құрметтеп, оларды қатты әңгімелермен алаңдатпау керектігін ұмытпаңыз. Кездесулерге қатысқан кезде ұялы телефондар өшірілуі немесе үнсіз режимге қойылуы керек.

11.4. Корпоративтік мерекелер

11.4.1. Командалық іс-шараларды атап өту корпоративтік мәдениетті қалыптастырудың маңызды элементі болып табылады.

11.4.2. Хромтау АА барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері корпоративтік ойын-сауық немесе спорттық іс-шараларға қатыса алады. Олар сондай-ақ қызметкерлер арасында командалық рухты арттыруға бағытталған іс-шараларды ұсына алады.

11.4.3. Дәстүрлі корпоративтік мерекелерге Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Медицина қызметкерлері күні, Конституция күні және басқалары жатады.

11.4.4. Хромтау АА барлық қызметкерлер аурухана аумағындағы конференц-залда немесе басқа жерде жиналады. Аурухана басшылығының өкілдері құттықтауларын айтып, ерекше қызметкерлерді грамоталармен, сыйлықтармен және т.б. марапаттайды.

11.4.5. Мерекелік іс-шаралар кезінде қызметкерлер қаладан тыс жерлерге барып, бөлімдер музыкалық қойылымдар, билер мен ойындар дайындай алады. Кейбір жағдайларда басшылықтың бастамасымен қызметкерлердің отбасы мүшелері шақырылады.

11.5. Қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау

11.5.1. Хромтау АА өз қызметкерлері үшін қауіпсіз жұмыс жағдайларын қамтамасыз етеді, қоршаған ортаны қорғауды сақтайды және осы саладағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау стандарттары мен ережелерін қатаң сақтауы тиіс.

11.5.2. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері қоршаған ортаға әсерін азайтуға, мысалы, энергияны үнемдеу және қағазды пайдалануды азайту арқылы қамтамасыз етуге міндетті.

11.5.3. Хромтау АА қоршаған ортаны қорғау қағидаттарын ұстанады және энергия үнемдейтін технологияларды, қалдықсыз өндірісті және қалдықтарды қайта өндеуді енгізеді. Осы мақсатта ол инвестициялық шешімдер қабылдаған кезде немесе жеткізушілермен келісімшарттар жасасқан кезде осы факторларды ескеруі мүмкін.

11.6. Қоғаммен байланыс

11.6.1. Хромтау АА қоғаммен және БАҚ-пен қарым-қатынасында жоғары этикалық стандарттарды сақтайды. Ол ақпараттық және жарнамалық материалдарында немесе басқа да қоғаммен байланыс іс-шараларында лауазымды тұлғалардың жария мәлімдемелерінде жалған ақпарат таратуға, фактілерді жасыруға және/немесе бұрмалауға жол бермейді.

11.6.2. Хромтау АА тек уәкілетті лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ғана көпшілік алдында сөз сөйлей алады, Хромтау АА оқиғаларға түсініктеме бере алады немесе интернетті қоса алғанда, БАҚ-та Хромтау АА атынан кез келген мәлімдеме жасай алады.

11.6.3. Хромтау АА атынан сөйлеген кезде лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер кәсіби мінез-құлық пен іскерлік этиканың жалпы қабылданған стандарттарын ұстануға, тек нақты ақпаратты таратуға және құпия ақпараттың жария болуына жол бермеуге міндетті.

11.6.4. Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері қызметтік қызмет мәселелері және жалпы Хромтау АА қызметі бойынша өз пікірлерін көпшілік

алдында білдірмеуі керек, егер ол:

- 1) Хромтау АА негізгі қызметіне сәйкес келмеуі;
- 2) құпия ақпаратты жария етуді;
- 3) Хромтау АА лауазымды тұлғалары туралы этикаға жатпайтын мәлімдемелер жасауды.

12. Хромтау АА дәрігерлерінің, орта және кіші медициналық қызметкерлерінің этикалық стандарттары

- 1) Дәрігер пациенттің құқықтарын құрметтеуі керек. Дәрігердің кәсіби шешімдері пациенттің мүдделеріне негізделуі керек.
- 2) Дәрігер пациентті оларға жолдағаны үшін сыйақы алмауы немесе пациентті белгілі бір медициналық мекемеге, белгілі бір маманға жолдағаны немесе белгілі бір емдеу түрін тағайындағаны үшін кез келген көзден төлем немесе басқа өтемақы алмауы керек.
- 3) Дәрігер пациенттің физикалық немесе психологиялық жағдайын нашарлатуы мүмкін ешқандай әрекет жасамауы керек.
- 4) Дәрігердің пациентке қатысты кәсіби пікірі тек медициналық тексерудің және/немесе көрсетілген емдеудің нәтижелеріне негізделуі керек.
- 5) Диагностика және емдеу туралы шешімдер пациенттің зақымдалған мүшелері мен мүше жүйелеріне мамандандырылған мамандардан тұратын көп салалы топтың қатысуымен қабылдануы керек.
- 6) Пациенттің денсаулығы мен өмірін сақтау үшін дәрігер өзінің кәсіби тәжірибесі мен әлеуетін пайдалануы керек. Егер қажетті тексеру немесе емдеу оның мүмкіндіктерінен тыс болса, олар біліктірек әріптестеріне жолдама беруі керек.
- 7) Дәрігер медициналық көмекке жүгіну фактісі, жеке тұлғаның денсаулық жағдайы, ауру диагнозы және медициналық қызметкердің құпиялылығын құрайтын тексеру және/немесе емдеу кезінде алынған басқа ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуі тиіс.
- 8) Пациенттің денсаулық жағдайы туралы туыстарына хабарлауға тек емдеуші дәрігер ғана құқылы.
- 9) Жұмыс уақытында және одан кейін шұғыл көмек көрсету әрбір дәрігердің міндеті.
- 10) Дәрігер пациентті қасақана тәуекелге ұшыратпауы немесе оның білімін адамгершілікке жатпайтын мақсаттарда пайдаланбауы тиіс.

11) Дәрігер мен пациент арасында өзара сенім болмаған жағдайда, дәрігер қабілетсіз болған жағдайда немесе дәрігердің емдеуді қамтамасыз ету үшін қажетті мүмкіндіктері мен тәжірибесі болмаған жағдайда, дәрігер пациентті емдеуден бас тартуы мүмкін, дәрігер пациенттің жағдайын нашарлатпайтын шараларды қабылдауға міндетті болған жедел жәрдем жағдайларын қоспағанда. Мұндай жағдайларда дәрігер пациентке басқа маман ұсынуы тиіс.

12) Дәрігер пациенттің дәрігерді таңдау және емдеу және алдын алу шараларына қатысты шешімдерге қатысу құқығын құрметтеуі тиіс.

13) Пациенттің келісімінсіз емдеу және диагностикалық процедураларды жүргізуге тек пациенттің өміріне немесе денсаулығына қауіп төнген немесе пациент жағдайды тиісті түрде бағалауға физикалық немесе психикалық тұрғыдан қабілетсіз болған жағдайларда ғана рұқсат етіледі. Бұл жағдайда шешім консультация арқылы немесе консультация шақыру мүмкін болмаған жағдайда емдеуші дәрігердің тікелей қатысуымен қабылдануы тиіс.

14) Баланы емдеу кезінде дәрігер баланың ата-анасына немесе қамқоршыларына толық ақпарат беруге және олардың белгілі бір емдеу әдісін немесе дәрі-дәрмекті қолдануға келісімін алуға міндетті.

15) Дәрігер пациенттің және оның отбасының ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуі және оларға және олардың отбасына мейірімділікпен қарауы керек.

16) Дәрігер оккульттік, мистикалық немесе діни емдеуді, сондай-ақ балама медицинаны насихаттамауы немесе қолданбауы керек.

17) Балама емдеу әдістерінің бірін таңдаған кезде дәрігер дәлелді емдеуді таңдауы керек. Егер дәлелді емдеудің екі балама әдісі болса, дәрігер шығындардың тиімділігін талдау негізінде таңдау жасауы керек.

18) Егер пациент келісімін білдіре алмаса, оны пациенттің заңды өкілі немесе тұрақты күтімі бар адам білдіруі керек.

19) Пациент өзінің денсаулық жағдайы туралы ақпарат алуға құқылы, бірақ ол одан бас тарта алады немесе ақпарат берілуі тиіс адамды тағайындай алады. Денсаулыққа ауыр зиян келтіруі мүмкін деп санауға негізді себептер болған жағдайда, ақпарат пациенттен жасырылуы мүмкін. Дегенмен, пациенттің өтініші бойынша дәрігер оған толық ақпарат беруге міндетті.

20) Дәрігер пациенттің басқа мамандардан алынған ауруы (диагнозы) туралы балама кәсіби пікір алу құқығын білуі және мойындауы керек.

21) Дәрігер пациенттің басқа маманмен кеңесу туралы шешіміне кедергі жасамауы керек.

22) Егер емдеу кезінде қателік жіберілсе немесе күтпеген асқынулар пайда болса, дәрігер пациентке және қажет болған жағдайда басшылыққа немесе аға әріптесіне хабарлауға және нұсқауларды күтпей-ақ, салдарын түзетуге

бағытталған шараларды дереу бастауға міндетті.

23) Дәрігер жеке баю немесе материалдық пайда табу үшін кәсіби шешімдер қабылдамауы тиіс.

24) Дәрігер дәрі-дәрмек өндірушілері мен дистрибьюторларынан олар ұсынатын дәрі-дәрмектерді тағайындағаны үшін ынталандыруларды қабылдамауы тиіс.

25) Дәрі-дәрмектерді тағайындаған кезде дәрігер медициналық көрсеткіштерді және тек пациенттің мүдделерін басшылыққа алуы тиіс.

26) Дәрігер пациентке жасына, қаржылық жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, дініне, әлеуметтік тегіне, саяси көзқарастарына, азаматтығына және басқа да медициналық емес факторларға қарамастан медициналық көмек көрсетуі тиіс.

27) Дәрігер медициналық анықтамаларды тек Қазақстан Республикасының заңнамасына, нормативтік-әдістемелік құжаттарға және ішкі құжаттарға сәйкес бере алады.

28) Күрделі профилактикалық, диагностикалық және әсіресе терапиялық (мысалы, органдарды трансплантациялау) және басқа да процедураларды қажет ететін пациенттерді таңдаған кезде дәрігерлер қатаң медициналық көрсеткіштерді басшылыққа алып, шешімдерді алқалы түрде қабылдауы тиіс.

29) Емдеуші дәрігер пациенттің емдеу процесіне жауапты.

30) Дәрігерлер - бөлім меңгерушілері, құрылымдық бөлімшелердің басшылары және т.б. бағыныштыларының кәсіби біліктілігін арттыруға қамқорлық жасауға міндетті.

12.1. Дәрігерлер арасындағы қарым-қатынас

1) Дәрігерлер бір-біріне, сондай-ақ басқа медициналық және көмекші персоналға құрметпен қарауға, кәсіби этиканы сақтауға және пациенттің емдеуші дәрігерді немесе медициналық ұйымды таңдауын құрметтеуге міндетті.

2) Студенттер мен жас мамандарға дәріс беретін дәрігерлер өздерінің мінез-құлқы мен міндеттерін орындауға деген көзқарасында үлгі болуы және осы Кодекске адалдығын көрсетуі тиіс.

3) Дәрігерлер БАҚ арқылы салауатты өмір салтын насихаттауы, жас мамандарға үлгі болуы және қоғамдық және кәсіби этикалық стандарттарды сақтауы тиіс:

* Әріптестерге бағытталған кәсіби пікірлер дәлелді болуы, ренжітпейтін түрде және жақсырақ жеке әңгіме барысында айтылуы керек;

* Дәрігердің басқа дәрігердің кәсіби біліктілігіне күмән келтіруге немесе оларды басқаша түрде беделін түсіруге құқығы жоқ;

* Дәрігерлер қиын клиникалық жағдайларда тәжірибелі әріптестеріне сыпайы түрде кеңес бере және көмектесе алады;

* Емдеу кезінде дәрігер дәлелді медицинаға негізделген негіздемелер мен дәлелдер келтіре отырып, әріптестерінің ұсыныстарын қабылдай немесе қабылдамай тастай алады.

12.2 Дәрігер мен мейірбикелік қызметкерлер арасындағы қарым-қатынас

1) Дәрігерлер мейірбикелік қызметкерлерге құрметпен қарауы және пациенттің денсаулығы мен тағайындалған емге қатысты олардың пікірлерін елемеуге тиіс. Егер мейірбикелік қызметкерлер тағайындалған процедураларды орындау кезінде қателіктер жіберсе, дәрігерлер сыпайы түрде және пациенттің қатысуынсыз пікір білдіруі керек.

2) Мейірбикелік қызметкерлер дәрігерден тағайындау формасындағы, медициналық тарихтағы және т.б. түсініксіз жазбалар бойынша түсініктеме алуға және қажет болған жағдайда ақпараттағы кез келген сәйкессіздіктерді көрсетуге құқылы.

3) Мейірбикелік қызметкерлер пациенттердің құқықтарын, санитарлық ережелерді, қауіпсіздік шараларын және медициналық жабдықтар мен дәрі-дәрмектерді пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды білуі және сақтауы керек.

4) Мейірбикелік қызметкерлер өздерінің діни немесе саяси сенімдерін таңбауы керек.

5) Мейірбикелік қызметкерлер барлық күрделі диагностикалық және емдеу жағдайларында дәрігерден кеңес сұрай алады.

6) Мейірбикелік қызметкерлер дәрігерлер туралы жаман сөз айтпауы немесе «медициналық қателіктер» немесе дұрыс тағайындалмаған емдеу туралы қауесеттер немесе өсек таратпауы керек.

7) Дәрігерлер мейірбикелік қызметкерлерге құрмет көрсетуді орнатуы және нығайтуы керек және оларға жоғары тұрғыдан қарамауы керек.

8) Дәрігерлер мейірбикелік қызметкерлердің кәсіби білімі мен дағдыларын жетілдіруге үлес қоса алады.

9) Медбикелер зиянды әдеттерден аулақ болуы және алкоголь, есірткі немесе басқа да улы заттардың әсерінде болған кезде өз міндеттерін орындамауы және жеке гигиена ережелерін сақтауы тиіс.

10) Дәрігерлер бір-біріне, сондай-ақ басқа медициналық және көмекші персоналға құрметпен қарауға, кәсіби этика нормаларын сақтауға және

пациенттің емдеуші дәрігерді немесе медициналық ұйымды таңдауын құрметтеуге міндетті.

12.3. Орта буын медицина қызметкерлері мен пациент арасындағы қарым-қатынас

- 1) Пациенттердің қатысуымен диагнозды талқылауға немесе емдеудің дұрыстығына күмән келтіруге тыйым салынады.
- 2) Қатты ауырсынуды тудыратын процедуралар алдында мейірбикелер қолжетімді түрде олардың маңыздылығын және сәтті емдеу үшін қажеттілігін түсіндіруі және пациенттің психоэмоционалдық стрессін жеңілдетуі тиіс.
- 3) Мейірбикелер емдеу процедураларын және функционалдық міндеттерін орындаған кезде ұстамдылықты, тыныштықты және әдептілікті сақтауы керек.
- 4) Мейірбикелер тек өз құзыретінің шегінде ғана сөйлесуі керек (арудың белгілері немесе болжамы туралы айтуға құқығы жоқ).
- 5) Мейірбикелер дәрігердің нұсқауларын уақтылы және кәсіби түрде орындауы керек.
- 6) Мейірбикелер пациенттің жағдайындағы кенеттен өзгерістер туралы дәрігерге дереу хабарлауы керек.
- 7) Пациент болмаған кезде дәрігердің нұсқауларын орындау кезінде күмән туындаған жағдайда мейірбикелер барлық нюанстарды әдептілікпен түсіндіруі керек.
- 8) Тәжірибелі мейірбикелер өз тәжірибесін тәжірибесі аз мейірбикелермен бөлісе алады.
- 9) Медбикелер пациенттерге жасына немесе жынысына, арудың сипатына, нәсіліне немесе ұлтына, діни немесе саяси сенімдеріне, әлеуметтік немесе қаржылық жағдайына немесе басқа да айырмашылықтарына қарамастан білікті көмек көрсетуі тиіс.
- 10) Медбикелер пациенттің емдеуді жоспарлау мен жүзеге асыруға қатысу құқығын құрметтеуі тиіс.
- 11) Медбикелер пациенттерге менмендік, менсінбеушілік немесе қорлайтын қарым-қатынас көрсетпеуі керек.
- 12) Медбикелер пациентке өздерінің моральдық, діни немесе саяси сенімдерін таңуға құқылы емес.
- 13) Бірнеше пациентке медициналық көмек көрсетудің басымдығын анықтаған кезде, медбикелер кез келген кемсітушілікті қоспағанда, тек медициналық критерийлерді басшылыққа алуы керек.

- 14) Медбикелер пациентке зиян келтіруге тырысатын үшінші тараптардың әрекеттеріне немқұрайлы қарамауы керек.
- 15) Қауіпті медициналық араласуларды жасаған кезде, медбикелер асқыну қаупін азайту үшін қауіпсіздік шараларын қолдануға міндетті.
- 16) Медбикелер пациенттің денсаулық жағдайы туралы туыстарына емдеуші дәрігермен келісім бойынша ғана хабарлай алады.
- 17) Медбикелер пациенттің кез келген медициналық араласуға келісім беру немесе бас тарту құқығын құрметтеуі керек.
- 18) Медбикелер өз біліктіліктеріне сәйкес пациентке медициналық процедуранан бас тартудың салдары туралы хабарлауы керек.
- 19) Медбикелер үшінші тараптардан өздеріне сеніп тапсырылған немесе кәсіби міндеттерін орындауға байланысты белгілі болған ақпаратты құпия ұстауы керек. Пациенттің денсаулығы, емі, болжамы және жеке өмірі туралы ақпарат.
- 20) Медбикелер пациенттің құпия ақпаратын, оның сақталу түріне қарамастан, жария етуге құқылы емес.
- 21) Медбикелер қажет болған жағдайда әріптестеріне көмектесе алады, сондай-ақ емдеу процесінде көмек көрсете алады.
- 22) Медбикелер дәрігер тағайындаған емдеу бағдарламасын жүзеге асыруға көмектесуі керек.
- 23) Медбикелер біліктілігін үнемі арттырып отыруы керек.

12.4. Кіші медициналық қызметкерлер

- 1) Бас медбике/аға медбике кіші медициналық қызметкерлердің жұмысын бақылауы және күнделікті тәрбие жұмыстарын жүргізуі тиіс.
- 2) Бас медбике/аға медбике кіші медициналық қызметкерлердің жұмыс сапасына, пациенттерге күтім жасау стандарттарына, аурухананың жайлылығына, тазалығына және тәртібіне жауапты.
- 3) Кіші медициналық қызметкерлер өз міндеттерін тиімді орындауы, басшылық тізбегін және кәсіби тәртіп ережелерін сақтауы тиіс.
- 4) Кіші медициналық қызметкерлер ұқыпты көрінуі және жеке гигиена ережелерін сақтауы тиіс.
- 5) Кіші медициналық қызметкерлер Хромтау аймақтық ауруханасындағы тәртіп ережелері және басқалармен қалай қарым-қатынас жасау керектігі бойынша қатаң оқытудан өтуі тиіс.

6) Кіші медициналық қызметкерлер барлық кәсіби мәселелерді бас медбике/аға медбикемен шешуі тиіс.

7) Кіші медициналық қызметкерлер пациенттің көзінше әріптестерімен дауласпауы тиіс

12.5 Денсаулық сақтау мамандары мен қызмет көрсетушілерінің ақпаратты ашуы

12.5.1. Пациенттің немесе оның заңды өкілінің хабардар келісімімен ғылыми зерттеулер жүргізу немесе осы ақпаратты оқу процесінде пайдалану мақсатында медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын ақпаратты беруге рұқсат етіледі.

12.5.2. Медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын ақпаратты жеке тұлғаның келісімінсіз беруге келесі жағдайларда рұқсат етіледі:

1) заңды өкілі болмаған кезде жағдайына байланысты өз еркін білдіре алмайтын адамды тексеру және емдеу мақсатында;

2) басқаларға қауіп төндіретін аурулардың таралу қаупі төнген жағдайда, соның ішінде қан немесе оның компоненттерін, мүшені (мүшенің бөлігін) және/немесе тіндерді (тіннің бөлігін) трансплантациялау кезінде;

3) тергеуге немесе сот процесіне байланысты анықтау және алдын ала тергеу органдарының, прокурордың, адвокаттың және/немесе соттың өтініші бойынша;

4) кәмелетке толмаған немесе әрекетке қабілетсіз адамға медициналық көмек көрсеткен кезде, оның заңды өкіліне хабарлау мақсатында;

5) егер Қазақстан Республикасы азаматының денсаулығына зиян заңсыз әрекеттер нәтижесінде келтірілген деп санауға негіз болса;

6) жеке тұлғада психикалық ауытқулар мен жыныстық зорлық-зомбылыққа бейімділіктер анықталған кезде;

7) медициналық қызметтердің (көмектің) мемлекеттік сапасын бақылау, медициналық қызметтердің сапасы мен көлеміне қатысты шарттық міндеттемелерді бақылау кезінде;

8) «Прокуратура туралы» Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен прокуратура органдарының тексерулері кезінде;

9) қарсы барлау міндеттерін шешу мақсатында арнайы мемлекеттік органдардың өтініші бойынша;

12.5.3 Хромтау АА студенттерді оқыту және дәрігерлердің біліктілігін арттыру кезінде пациенттерге қатысты медициналық ақпаратқа қол жеткізу құқығы бар

лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері бұл ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге міндетті.

12.5.4. Медициналық басылымдар, дәрігерлердің ғылыми форумдардағы сөздері, баспасөздегі, радио мен теледидардағы білім беру іс-шаралары этикалық тұрғыдан мінсіз болуы, сондай-ақ объективті ғылыми және практикалық ақпаратпен шектелуі және әділетсіз бәсекелестік немесе жарнама элементтерін қамтымауы тиіс.

12.5.5. Бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық және басқа ұйымдардың өкілдері жүгінген кезде дәрігерлер мен/немесе орта медициналық персонал өз құзыреті шеңберінде мына **құқыққа ие**:

- 1) белгілі бір ауру бойынша теориялық ақпарат беру;
- 2) денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құжаттардың ережелері және оларды іс жүзінде қолдану тәртібі туралы ақпарат беру;
- 3) аурухана басшылығының келісімімен бөлім немесе мекеме бойынша қолжетімді статистикалық ақпаратты беру;
- 4) санитарлық-эпидемиологиялық ақпарат беру.

12.5.6. Бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық және басқа ұйымдардың өкілдері жүгінген кезде дәрігерлер мен/немесе орта медициналық персоналдың мыналарға **құқығы жоқ**:

* науқастар, соның ішінде қайтыс болғандар туралы ақпарат беру;

* нақты азаматтың медициналық көмекке жүгінгені, оның емделуі, ауруханадан шығарылуы, қайтыс болуы және т.б. туралы ақпаратты растау және жоққа шығару;

* науқасты (пациенттерді) анықтау үшін пайдаланылуы мүмкін фото және бейнематериалдарды ұсыну.

12.6. Хромтау АА Іскерлік этика кодексін және басқа да ішкі құжаттарын бұзушылықтар туралы ақпаратты жинау және қарау тәртібі

12.6.1. Егер Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері бекітілген іскерлік этика стандарттарын, заңнамалық ережелерді және аурухананың ішкі құжаттарын бұзғанын анықтаса, аурухананың жауапты қызметкері кейіннен қарау және шешім қабылдау үшін тиісті аурухана органдарына ұсыну үшін материалдарды дайындайды, олардың құзыретіне осындай шағымдарды мәні бойынша шешу кіреді.

12.6.2. Мүдделі тұлғалар Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің заңсыз және этикаға жатпайтын әрекеттері туралы өздерінің тікелей басшысына хабарлай алады.

12.6.3. Хромтау АА жауапты қызметкері шағымды қарауға қабылдағаннан кейін:

1) өтініш беруші өз құқықтарын қорғау және/немесе іскерлік этика стандарттарын бұзуды жою үшін пайдалануға құқылы әдістер мен құралдарды, сондай-ақ іскерлік этика стандарттарын бұза отырып қабылданған шешімдерді және/немесе әрекеттерді (әрекетсіздікті) түсіндіруге;

2) шағымды құзыретіне осындай шағымдарды мәні бойынша шешу кіретін Хромтау аймақтық ауруханасының тиісті органдарына жіберуге;

12.6.4. Қарау нәтижелерін және қабылданған шешімдерді Хромтау РБ жауапты қызметкері аурухана басшысы шешім қабылдаған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде өтініш берушіге хабарлайды;

12.6.5. Лауазымды тұлғалар Кодекстің, заңнаманың және ішкі құжаттардың бұзылуы туралы ақпаратты қараудың құпиялылығына кепілдік береді. Өтініш берушінің құқықтары бұзылмауы тиіс.

12.6.6. Жауапты аурухана қызметкері ішкі тергеу жүргізуге құқылы емес.

12.7 Бақылау шаралары

12.7.1 Хромтау АА лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Кодекс талаптарын қатаң сақтауға және Кодекстің кез келген бұзушылықтары туралы жазбаша түрде хабарлауға міндетті. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына әкелетін кез келген жағдай заңға және аурухананың ішкі құжаттарына сәйкес қарастырылуы тиіс.

12.7.2. Хромтау АА лауазымды тұлғалары стратегиялық мақсаттарына жету үшін аурухананың негізгі құндылықтары мен іскерлік этика қағидаттарына сәйкес іскерлік шешімдер қабылдайды және оларға жүктелген міндеттерді орындауға толық жауапты.

12.7.3. Хромтау АА жауапты қызметкері өз құзыреті шегінде Кодекстің бұзушылықтарына байланысты мәселелерге аурухананың тиісті құрылымдық бөлімшелерімен/органдарымен кеңесу және оларға қажетті ақпаратты беру арқылы жауап беруге міндетті. Мұндай кеңестер жазбаша түрде ресімделуі мүмкін.

12.7.4. Хромтау АА қызметкерлерді Кодексті ашық талқылауға шақырады және оны жетілдіру бойынша кез келген сындарлы ұсыныстарды құптайды. Аурухана лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері, сондай-ақ іскерлік серіктестер мен мүдделі тараптар Кодекс талаптарын түсіндіру және/немесе жұмыс барысында туындайтын этикалық мәселелер, сондай-ақ Кодекс талаптарын бұзу, сыбайлас жемқорлық және басқа да заңсыз әрекеттер бойынша жауапты аурухана қызметкеріне хабарласуға құқылы.

12.7.5. Қызметкерлер мүдделер қақтығысына, заңдарды бұзуға және ішкі құжаттарға байланысты барлық оқиғалар мен себептердің нақты сипаттамасын беруге міндетті. Осыған байланысты, есеп беретін қызметкерлер өзара сенімді бұзушы ретінде қарастырылмауы керек. Бұл қызметкердің ауруханаға деген адалдығының көрінісі және аурухана ішіндегі ынтымақтастықты бұзбайды. Қызметкерлер сенімді және дәл ақпарат беруге міндетті және күдікті фактілерді немесе жағдайларды немесе осыған ұқсас кез келген заңсыз әрекеттердің белгілерін жасырмауы керек.

13. Этикалық нормаларды бұзушылықтарды анықтау, тіркеу, талдау (қарастыру) және олар бойынша шаралар қабылдау ережелері

1) Хромтау АА қызметкерлері өз мінез-құлқы ұжым ішінде қоғамдық талқылауға ұшырауы мүмкін екенін білуі және түсінуі тиіс. Этикалық ережелерді бұзғаны үшін жауапкершілік дәрежесін Этика комиссиясы анықтайды. Егер этикалық нормаларды бұзу бір мезгілде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының ережелерін бұзса, медицина қызметкері заңға сәйкес жауапты болады.

2) Этика комиссиясы (бұдан әрі - Комиссия) «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексін, осы Ережені және Хромтау облыстық ауруханасының басқа да қолданыстағы Ережелерін басшылыққа алады.

3) Хромтау АА қызметкерлерінің этикалық нормаларды бұзуын анықтау және тергеу аурухана директорының нұсқауларына сәйкес жүргізіледі.

4) Комиссияның аурухана қызметкерлерінің Этикалық кодекс нормалары мен талаптарын бұзуын қарағаннан кейін қаралып жатқан мәселеге объективті баға беруі және деректердің дұрыстығын растайтын дәлелді қорытындыларды қамтуы тиіс қорытынды шығарылады.

5) Комиссияның шешімі хаттамамен ресімделеді, оған төраға, комиссия мүшелері және хатшы қол қояды.

6) Комиссияның шешімі анықталған бұзушылықтар мен кемшіліктерді жою бойынша нақты шаралар бойынша ұсыныстармен бірге Хромтау АА басшысына жеткізіледі.

7) Барлық мүдделі тараптар Комиссияның қорытындысымен таныстырылады.

14. Қорытынды

14.1. Осы Кодекстің ережелерін сақтау Хромтау АА барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті. Осы Кодексті бұзу белгіленген заңнамаға сәйкес жауапкершілікке әкеп соғады.

14.2. Хромтау АА басшылығы осы Кодекстің талаптарын жаңарту және жетілдіру мақсатында қайта қарайды және жетілдіреді, олардың іс жүзінде

қаншалықты орындалып жатқанын талдайды және қажет болған жағдайда ұсыныстар мен ұсынымдар негізінде оны өзгертеді және/немесе толықтырады.